

stændig uskyldig i den Handling, for hvilken han var mistænkt. Det andet er det Tilfælde, hvor en Person er bleven uskyldig dømt, og det senere viser sig, at han ikke har begaaet den Handling, for hvilken han har lidt Straf. Men der er et tredje Tilfælde endnu, og det vil vise sig at være det aller almindeligste. Jeg vil for mit Vedkommende udtale, at jeg tvivler meget paa, at det vil blive ret mange Tilfælde, i hvilke denne Lov vil vise sig at være anvendelig. Det er vistnok heldigvis ikke ret ofte Tilfældet, at en fuldstændig uskyldig Mand lider det, som denne Lov forudsætter, han kan komme til at lide, og fastsætter Erstatning derfor. Det hænder naturligvis, men jeg vil forudsætte, at det sker ikke ret ofte. Hvad der derimod faktisk sker meget ofte, og hvad der er en nødvendig, uundgaelig Følge af vor kriminelle Proces, er, at en Mand bliver holdt i Varetægtsarrest i længere Tid, end der staar i et rimeligt Forhold til den Forsæelse, han har begaaet, og at han under denne Varetægtsarrest bliver behandlet utilbørlig og strengere, end det paa nogen Maade er berettiget. Den Mand, som saaledes en lang Tid har siddet i Arrest, og som siden bliver dømt maasse til en ubetydelig Straf, har efter denne Lov ikke nogen som helst Udgang til Erstatning, men jeg maa dog tilføje, at jeg mener heller ikke han burde have det. Men det, der burde have staet i Betænkningen, eller det der burde have været udtalt med Skarphed under Forhandlingen, var, at man ønskede det Middel bragt tilveie, som ene kan værges Folk mod de Onder, jeg her nævnte, og som denne Lov ikke værner dem imod. Der har under de tidligere Forhandlinger her i Salen været udtalt, navnlig med stor Styrke af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds, hvis Fraværelse i Dag jeg i høj Grad beklager, at Følgen af den nuværende Kriminalproces, den Maade, hvorpaa Forsølgelsen mod Mistænkte eller Tiltalte værdsættes, med Nødvendighed medfører, at Dommeren fristes til at bruge skarpe Midler imod den Mistænkte, end der egentligt talte er ret godt forsvareligt, at, da han ikke kan vente at faae den Mistænkte eller den Tiltalte dømt, uden at hans egne Tilstaaelser foreligger, saa medfører Systemet nødvendigvis, at han anvender Varetægtsarrest i langt større Omfang, end der burde finde Sted, og bruger den oftere og i flere Tilfælde udstrækker den længere, end der paa nogen Maade vilde være nødvendigt, hvis vi gif over til en anden Kriminalproces. Det, jeg altsaa savner her, er en Udtalelse af det ærede Udvalg om, at det, som i Grunden ene kan hjælpe

os mod de Onder, hvoraf Samsundet i Dieblisset lider, er en fuldstændig Ændring af hele vor Kriminalproces i Retning af Indførelse af Nævninger og hele den Procesmaade, som dermed staar i Forbindelse. Det er almindelig bekendt, at saavel det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds som den høitærede Justitsminister har arbejdet meget paa Gjennemførelsen af denne Reform. Ja, det siges endog saa at være offentlig udtalt, at den høitærede Justitsminister paa en Maade gaar med det Forslag i Kommen og er parat til at komme med det, naar en Opfordring kom til ham fra dette Thing, og naar han havde nogen Udsigt til at gennemføre dette Forslag. Det vil naturligvis i saa Henseende ikke kunne nytte Noget, hvad et enkelt Medlem som jeg siger, men en anden Sag vilde det have været, hvis det ærede Udvalg havde taget Sagen op, hvis det ærede Udvalg havde sagt: Ja, selv om vi gennemføre Nævningeinstitutionen, er en Lov som den foreliggende dog brugelig; thi selv med Nævningeinstitutionen vil der kunne tænkes de Tilfælde, baade at en Mand bliver uskyldig holdt i Varetægtsfængsel og senere bliver uskyldig dømt, og derfor, om end vi gennemføre Nævningeinstitutionen, vil der dog være Grund til at give en Lov, som bestemmer Stadeserstatning for disse Tilfælde. Men Hovedmassen af Tilfældene, der kunde afværges ved en Forandring af vor kriminelle Retsspleie, dem har det ærede Udvalg, som det synes, ikke havt Die for og ikke taget Sigte paa. Hvis det ærede Udvalg havde gjort, hvad jeg nu gør her, udtalt Ønsket om, at den høitærede Justitsminister, selvfølgelig ikke i denne Samling, men saa snart det kunde lade sig gjøre, vilde forelægge et Forslag til en Rettsreform, hvis det ærede Udvalg, som indeholder det Meste af, hvad dette Thing besidder af juridisk Indsigt og Dygtighed, havde erklæret, at det vilde støtte en saadan Reforms Gjennemførelse, vilde denne Opfordring være kommen frem med en ganske anden Betydning, end jeg føler, at den nu fremkommer med fra et enkelt Medlem. Vi staa her i Landet ganske eiedommeligt i hele denne Sag. Vi ere med Undtagelse af Holland det eneste Land i Europa, eller det eneste Land med europæiske Samsundsindretninger, der er fuldstændig frit for ethvert Spor af Nævningeinstitutionen. Den er gennemført i alle andre Lande med europæiske Samsundsforhold, forrige Aar i Norge, og om den end ikke er fuldstændig indført i Sverig, er der dog saadanne Bestanddele af den, der have faaet Lovkraft, at man ogsaa kan sige, at Sverig er kommen ind i disse Staters Række. Danmark, og som jeg